

Priesterwijding Daan Huntjens

Daan Huntjens wordt tot priester gewijd. Dat zal gebeuren door handoplegging en gebed van Mgr. Van den Hende, op zaterdag 2 juni aanstaande.

Daan Huntjens werd in november tot diaken gewijd.

De priesterwijding op 2 juni begint om elf uur. Plaats van de plechtige eucharistieviering is de HH. Laurentius en Elisabethkathedraal in Rotterdam. Voorafgaand aan de viering is het tussen tien en kwart voor elf mogelijk om het sacrament van Boete en Verzoening te ontvangen. U bent allen van harte welkom.

Jaar van gebed in volle gang

Op veel plaatsen in het bisdom Rotterdam wordt aandacht besteed aan het diocesane Jaar van Gebed. Het is positief om te zien dat bisdombreed allerlei initiatieven van de grond komen in het kader van het Jaar van Gebed: catechesebijeekkomsten en informatie-avonden over bidden, en ook gebedsmomenten en liturgische vieringen.

Het gaat er dit jaar niet alleen om méér te weten over bidden, in de zin van: wat is gebed?

Omwille van ons geloven, gaat het er ook om te beseffen hoezeer de praktijk van dagelijks bidden deel uitmaakt van onze levensopdracht als christenen.

Het evangelie verkondigt dat Jezus in zijn aardse leven geregeld de stilte zocht en de ruimte nam om te bidden. Met klem vraagt Hij de leerlingen om te volharden in gebed. In ons bisdom is een speciaal gebed verspreid, met als terugkerende bede: 'Heer, help ons om trouw te blijven aan het gebed'.

Wanneer wij biddend in gesprek blijven met God, dan kunnen wij meer open staan voor Zijn gaven: tot verdieping van ons

Christus Koning, HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal

geloof, tot versterking van de hoop, en vermeerdering van onze liefde. Voor ons als netwerk van liefde is het nodig om dagelijks ons doen en laten te begeleiden en te versterken met gebed: bidden om nieuwe roeping, bidden voor het welslagen van Kerkbalans, gebed als motor van diaconaal handelen.

Dit paasnummer van Tussenbeide laat opnieuw activiteiten en gebeurtenissen zien die in ons bisdom worden ondernomen en plaatsvinden. Graag vraag ik daarvoor uw gebed. Bidt u mee?

+ JOHANNES VAN DEN HENDE
BISSCHOP VAN ROTTERDAM

Seizoensopening met zegening ciborium

De verering van de HH. Martelaren van Gorcum kent seizoenen. Zo is er in de lente en zomer ruimschoots gelegenheid om de kerk 'van' de martelaren in Brielle te bezoeken.

Het bedevaartseizoen wordt dit jaar formeel op zaterdag 28 april geopend met een eucharistieviering in de bedevaartkerk om 11:00 uur waarin mgr. Van den Hende hoofdcelebrant is.

Aansluitend wordt het ciborium gezegend. Het altaarciborium of ciborium is een overkapping van het altaar, in de vorm van een omgekeerde drinkbeker, rustend op vier zuilen. Ooit bedoeld als bescherming, later meer als versiering gebruikt. Het ciborium van Brielle is recent gerestaureerd.

De plechtigheid staat open voor ieder.

Chriismamis

Woensdag 28 maart

Aanvang: 19.30 uur

In de HH. Laurentius
en Elisabethkathedraal
Mathenesserlaan 307
in Rotterdam

Uw aanwezigheid wordt op prijs
gesteld.

INHOUD

Jaar van Gebed	3
Actie Kerkbalans	4-5
Oma gaat op stap	9
Bezoekgroep	11
Ontmoeting kerktoetreders	14

Ontmoeting diakens 2

Liduinaprocessie 6

Vastenactie 7

Vuurdoop 16

De diaconale dimensie van het gebed

Op dinsdag 27 februari sprak bisschop Van den Hende met de diakens van het bisdom over de diaconale dimensie van het gebed. Hiermee sloot het thema van deze jaarlijkse bijeenkomst aan bij het Jaar van Gebed. Het was een vervolg op de vorige bijeenkomst die over het netwerk van liefde ging. Het gebed is nodig om het netwerk van liefde op te bouwen en in stand te houden.

Sociale leer

Allereerst stond de bisschop stil bij de ontwikkeling van de sociale leer van de Kerk. In de encycliek *Rerum Novarum* nn 18-19 (1891) over dit onderwerp schreef paus Leo XIII over vriendschap tussen mensen. Veertig jaar later gebruikte paus Pius XI de term sociale liefde in de encycliek *Quadragesimo Anno* (1941). Paus Paulus VI introduceerde het begrip beschaving van liefde, bijvoorbeeld in zijn boodschap op Wereldvredestdag (1977). Latere pausen zijn hem hierin gevolgd, bijvoorbeeld Johannes Paulus II in de encycliek *Centesimus Annus* (1991) en paus Benedictus XVI in zijn WJD boodschap van 2007. In het licht van het evangelie, heeft de beschaving van liefde onder meer te maken met naastenliefde, menselijke waardigheid, eerbied voor het leven, recht op zinvolle arbeid en respect voor de verschillende volkeren.

Het netwerk van liefde beoogt de opbouw van de beschaving van liefde. Het is de wijze waarop de Kerk optrekt met de mensheid als het zuurdeeg en de ziel van de menselijke samenleving (*Gaudium et Spes* n 40). Het netwerk van liefde staat ook voor de verbondenheid met Christus. In het gebed wordt deze verbondenheid met Christus concreet. Werken aan een betere wereld kan niet zonder gebed. Als voorbeeld noemde de bisschop het veelvuldig bidden om vrede tijdens de Eucharistie. Ook noemde hij de herinvoering van de voorbede als vrucht van het Tweede Vaticaans Concilie. De diaconale dimensie van het gebed is hier overduidelijk: we bidden voor de noden van de Kerk, de noden van de wereld en de noden van de eigen gemeenschap.

© PETER VAN MULKEN

Motor van de diaconie

Het gebed is de bron en de motor van het diaconale handelen. Door ons te verbinden met Christus wordt enerzijds voorkomen dat we denken het op eigen kracht te kunnen en anderzijds vervallen we niet in een berustende houding van het wordt toch niets. Het gebed behoedt ons voor hoogmoed en voor berusting. Het gebed biedt een tegenwicht tegen een overdosis aan diaconale doenerigheid.

De diakon en het gebed

Tenslotte sprak de bisschop over de rol van het gebed in het leven van de diakon. De diakon moet altijd beseffen dat hij diakon van de Kerk is. Hij is deel van het groter geheel van de Kerk. Als gewijde bedienaar werkt hij met de kracht van de hem geschonken genade. De eucharistie is ook sociaal van aard en verenigt met de Heer en hiermee met alle anderen die het sacrament ontvangen. Allen eten van het ene Brood (1 Kor. 10, 17). Je kunt Christus niet voor jou alleen hebben. Het ontvangen van liefde mag niet onbeantwoord

blijven (pauze Benedictus XVI, encycliek *Deus Caritas Est* n 14)

Diakonen bidden het getijdengebed. Op die manier maken zij zich de gezindheid van de Heer eigen. Daarnaast is er het persoonlijke gebed en het leven vanuit de Schrift. De route van het woord van God: van de oren, naar het hart en naar de handen (pauze Franciscus, audientie 31 januari 2018). We hoeven God niet te zoeken. Hij heeft tot ons gesproken en Hij heeft zichzelf getoond in zijn Zoon (pauze Franciscus, *Evangelii Gaudium* n 175). Daarom mogen wij vrijmoedig zijn in het gebed. Door te bidden voor anderen ontwikkelen we met ons gebed mededogen met hen. Het gebed stelt onszelf open voor de noden van de ander.

Als laatste noemde de bisschop de taak van de diakon om anderen aan te sporen tot gebed. Het gebed versterkt de onderlinge verbondenheid en is de weg naar naastenliefde.

PIER TOLSMA, DIAKON

GEKNIPT

Bene Merenti

Zondag 14 januari was het extra druk in de Langeraarse H. Adrianuskerk. Ria van der Vlugt, de steun en toeverlaat van de parochie, wist niet wat haar overkwam toen zij werd onderscheiden met de pauselijke onderscheiding *Bene Merenti* (Voor een verdienstelijk persoon).

Diakonen van Aarle vertelde dat paus Franciscus striktere eisen stelt aan het verlenen van onderscheidingen, maar dat deze beloning moeilijk terzijde gelegd kon worden. 'Als iemand het heeft verdiend, dan is het Ria wel'. Zij was 25 jaar onbezoldigd werkzaam op het parochiesecretariaat, verzorgde avondwakes en gebedsdiensten, ondersteunde de pastorale werkzaamheden in het verzorgingshuis de Aarhoeve, waar zij ook contactpersoon is voor alle bewoners. Ria van der Vlugt was vraagbaak voor alles en iedereen in Langeraar. Een veel gehoorde opmerking is dan ook: 'Vraag het maar aan Ria', of 'Ria lost het wel op.'

De vele felicitaties, bloemen en mooie geschenken lieten zien dat iedereen dit eerbetoon haar heel erg gunde. Heel bijzonder was de aanwezigheid van de familie van de pas overleden pastoor Van Steekelenburg en zijn huisgenote Thea Verburg. Ria heeft een bijzonder plekje in hun hart omdat zij ook in de tijd van zijn pastoraat zo'n bijzondere zorg had.

Kerktoetreders

In de Nicolaasparochie in Zoetermeer is een groep volwassenen zich aan het voorbereiden op hun sacramentele opname in onze kerk. Op de eerste zondag van de Veertigdagentijd zullen zij door zalving met de catechumenenzalf in de kerk worden opgenomen als geloofsleerlingen (catechumenen); ze 'ontvangen' de geloofsbelijdenis en het Onze Vader. In de Paasnacht zullen zij worden gedoopt en gevormd en voor het eerst deelnemen aan de eucharistie.

Zorg voor kwetsbare mensen

Bart Starreveld schrijft aan de lezers van *Open Hof Nieuws* – het gemeenschappelijke blad van de parochie en de PKN-gemeente in Rotterdam-Ommoord – dat hij vanaf 1 februari aan het werk is in dienst van het wijkpastoraat De Buurtbron. Dat betekent dat hij niet langer vooral kerkelijk actief is voor de zorg aan senioren van de Open Hof. 'Voortaan werk ik in principe voor alle mensen in Ommoord en Zevenkamp, of ze nou tot een kerk behoren of niet. Het wijkpastoraat ondersteunt op grond van het evangelie in deze wijken in principe alle kwetsbare en kansarme mensen die moeite hebben om een waardig bestaan op te bouwen. Fondsen die dit werk mogelijk maken geven mij de opdracht om vooral vereenzaamde verarmde mensen in Ommoord en Zevenkamp op

te sporen en te bezoeken en waar nodig daadwerkelijk te helpen.'

Armoede in Nederland

'Is er nog wel armoede in Nederland?', zo vraagt PCI-secretaris Wim Verhaar zich af in *Stella Maris*, het blad van de parochie Maria Sterre der Zee. De kranten spreken immers over dalende werkloosheid en hoogconjunctuur. Maar de kerken in Nederland zijn nauw betrokken bij de hulpvragen van mensen die in armoede verkeren, en dat zijn er nog altijd heel wat. Sterker nog, de situatie is verslechterd sinds het begin van de crisis in 2008. Ruim één op de tien Nederlanders leeft op of onder de armoedegrens. Meer dan drie procent leeft al langer dan vier jaar op dat lage inkomen. Bijna dertien procent van de kinderen groeit op in armoede. Het aantal daklozen is tussen 2009 en 2016 met driekwart gestegen.

De kerken bieden individuele hulp, zijn betrokken bij allerlei initiatieven om mensen te ondersteunen en signaleren de problemen naar overheid en samenleving, aldus Verhaar. Barmhartigheid en gerechtigheid zijn daarbij sleutelwoorden. Voor ruim 36 miljoen euro per jaar wordt er diaconale hulp door de gezamenlijke kerken geboden. De hoeveelheid hulp stijgt ondanks een forse krimp van de kerken.

Jaar van het gebed

Verbonden met de levende Heer

Het diocesane Jaar van Gebed startte op zondag 3 december, bij het begin van de Advent en het nieuwe kerkelijk jaar. Het duurt tot de Advent 2018. Mgr. Van den Hende nodigt uit voor dit Jaar van Gebed "om als netwerk van liefde te werken aan onze verbondenheid met de levende Heer".

In de voorleesbrief van de bisschop die bij de start van het Jaar van Gebed werd verspreid, schrijft de bisschop: 'In eenheid met de wereldkerk mogen wij als bisdom Rotterdam bijdragen aan de opbouw van een beschaving van liefde, opdat de wereld steeds meer de vorm aanneemt van het Rijk van God: door Hem en met Hem en in Hem. Want los van de Heer kunnen wij niets.'

De voorleesbrief van de bisschop is te downloaden op www.bisdromrotterdam.nl.

Gebedskaart om samen te bidden

Vanwege het Jaar van Gebed wordt vanaf Aswoensdag een gebedskaart verspreid in het bisdom Rotterdam. Het gebed is zo opgesteld dat het heel goed samen gebeden kan worden. Eén of meer personen kunnen voorbidden en anderen antwoorden. Het gebed is daarmee bij uitstek geschikt voor de opening van inhoudelijke bijeenkomsten die parochies in het Jaar van Gebed organiseren, voor vergaderingen en andere bijeenkomsten die worden geopend met gebed.

De gebedskaarten worden vanaf Aswoensdag tot en met de chrisma-mis (op 28 maart) vanuit het bisdom aangereikt via de pastoors, of andere leden van de pastorale teams en parochiebestuurders.

'Ik ben ervan overtuigd dat de Kerk als netwerk van liefde alleen kans van slagen heeft, wanneer wij volharden in gebed', schrijft Mgr. Van den Hende in een korte toelichting "Bidden in het Jaar van Gebed". 'Ik hoop en bid daarom dat u van harte zult meedoen aan ons diocesane Jaar van Gebed en dat u ook zelf andere mensen durft uit te nodigen om mee te bidden.'

Op de kaart is de schildering van Christus Koning afgebeeld uit de HH. Laurentius en Elisabethkathedraal. Na een restauratie van de absis was deze voor het eerst weer te zien met Kerstmis. Het gebed verwijst naar momenten waarop Jezus zelf bad, vanaf het moment dat Hij in de woestijn verbleef en de duivel Hem wilde bekoren, tot zijn sterven aan het kruis en daarna zijn hemelvaart. En het vraagt: 'Heer, help ons om trouw te blijven aan het gebed.' (Lucas 18, 1-8/ Romeinen 8, 26).

De gebedskaart kan vanaf www.bisdromrotterdam.nl worden gedownload.

Bidgroepen in rozenkrans-estafette?

Parochies worden uitgenodigd om in het Jaar van Gebed activiteiten te ontplooien. Zij kunnen dit doen naar vermogen. Mgr. Van den Hende nodigt parochies uit om - als deze er nog niet is - in dit Jaar van Gebed een gebedsgroep op te richten. In de loop van het jaar wordt hiertoe een workshop gehouden. Aanvullend wordt ook een workshop eucharistische aanbidding aangeboden.

Het plan is er om in oktober een rozenkrans-estafette te houden. Zoals in het voorjaar de verbondenheid van parochies, pci'en, scholen, zorginstellingen en kloosters als netwerk van liefde heel concreet gestalte krijgt in de vastenestafette, kan er in het Jaar van Gebed in oktober een rozenkrans-estafette worden gehouden. Reeds bestaande en nieuw opgerichte gebedsgroepen kunnen zich aansluiten, samen met parochies, gezinnen, bedevaartgroepen en anderen.

Het samen bidden van de rozenkrans is een bisdombreed antwoord op de opdracht om te volharden in gebed. De geloofsgeheimen die bij de rozenkrans ter sprake komen bieden veel mogelijkheden voor catechese en bezinning.

Geloofsgesprek over Wereldjongerendagen

Op zondag 25 maart komt het Geloofsgesprek - dat door KRO-NCRV op tv wordt uitgezonden pal voor de

eucharistieviering - uit het bisdom Rotterdam. Op die dag viert de Kerk Palmzondag/Wereldjongerendag. In het Geloofsgesprek, dat wordt uitgezonden vanaf kwart over tien, vertelt Sander van Aarle over de komende Wereldjongerendagen in Panama en hoe jongeren tijdens de WJD tot gebed komen. Van Aarle is lid van het landelijk kernteam dat zorgt voor de organisatie van het Nederlandse programma voorafgaand en tijdens de WJD.

Zondag van de Goddelijke Barmhartigheid

In het Jaar van Gebed wordt op enkele momenten aandacht gevraagd voor

gebedsdagen van de Wereldkerk. Zoals op de 'Zondag van de Goddelijke Barmhartigheid'.

Deze dag is in het Heilig Jaar 2000 door paus Johannes Paulus II ingesteld, te houden op de tweede zondag van Pasen. Op deze zondag wordt gevierd dat God iedere zondaar die berouw heeft zal vergeven.

Gelovigen worden uitgenodigd om Gods barmhartigheid te ondergaan, met name in het ontvangen van het sacrament van Boete en Verzoening. In zijn boodschap voor de Wereldjongerendagen 2016 schreef paus Franciscus: 'Wanneer we ons hart met bescheidenheid en oprechtheid openstellen, mogen we op een heel concrete manier de barmhartigheid van God ervaren.'

De paus reikte daarbij het gebed aan van zuster Faustina, dat is afgedrukt op de gebedskaart die werd verspreid bij de afsluiting van het Heilig Jaar van de Barmhartigheid (2015-2016). Dit gebed is te downloaden op www.bisdromrotterdam.nl.

Bidden voor roepingen

Elk jaar wordt op de vierde zondag van Pasen de Wereldgebedsdag voor Roepingen gehouden. Op roepingenzondag wordt gebeden om roepingen tot het priester-schap, het diaconaat en het religieuze leven. Parochies en gemeenschappen in het bisdom Rotterdam sluiten zich hierbij aan. Het gewijde ambt is onmisbaar om Christus steeds voor ogen te houden in de gemeenschap van de Kerk.

Roepingenzondag werd ingesteld in 1963 tijdens het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965). De evangelielezing op roepingenzondag is Johannes 10, 11-18. Hierin zegt Jezus: 'Ik ben de goede herder. De goede herder geeft zijn leven voor zijn schapen.'

Op roepingenzondag wordt in de kerken een speciale collecte gehouden voor Vronesteyn, centrum voor priester- en diakenopleiding.

COLUMN: Ruimte voor gebed

Ergens in één van zijn boeken vergelijkt de Zwitserse benedictijn Anselm Grün de moderne mens met een anderhalve liter fles. Voor de helft gevuld met water en de andere helft met zand. In zijn onrustige bestaan wordt deze anderhalve liter fles, die de moderne mens is, de hele dag wild door elkaar geschud. Als we gaan bidden, dan zetten we de fles neer om tot rust te komen bij God. Wat volgens Anselm Grün bidden zo moeilijk maakt is precies dit begin: de fles neerzetten. We merken dan pas goed hoe onrustig we eigenlijk

zijn. We zien hoe troebel het water in de fles is en vragen ons af: ben ik dit? De pijn van schuld, verdriet, angst of boosheid, we wisten wel dat ze er zaten, maar in de haast van ons leven bleven ze verborgen. Nu zien we ze onder ogen. Onze schrikreactie kan soms zo sterk zijn, dat we er zelfs toe neigen helemaal niet aan het gebed te beginnen. Het is moeilijk om met ons troebele zelf geconfronteerd te worden. Grün benadrukt dat het juist dán goed is om vol te houden. Om het water in de fles de

gelegenheid te geven van het zand te scheiden. En dat kost tijd. In deze tijd die moeite kost mogen we, zo houdt Grün ons voor, God vragen ons te helpen. En als het ons niet lukt de juiste woorden te vinden, dan mogen we weten dat wij niet alleen God zoeken, maar dat Hij ook op zoek is naar ons. De fles neerzetten is voldoende om God de gelegenheid te geven zijn goede werk in onze tijd te verrichten.

VICARIS-GENERAAL TJEERD VISSER

Staan voor je geloof: Actie Kerkbalans

De Actie Kerkbalans werd in het bisdom Rotterdam begonnen in Zoetermeer. Dat gebeurde op 20 januari, in De Kapelaan, het parochieel centrum van de H. Nicolaasparochie.

Tjeerd Visser, vicaris-generaal van het bisdom, weet daar de aandacht te trekken van de aanwezigen: 'U kent het fenomeen van de bitcoins. Maar kent u ook de bidcoin?' Voor wie mocht denken dat geld en bidden niets met elkaar van doen hebben: 'Om te kunnen blijven bidden, is geld nodig. En als we bidden, worden we ons meer bewust dat we niet zelf in het middelpunt staan, maar dat die plaats is aan onze naaste en God.' Ieder krijgt een kaarsje mee naar huis om hieraan te herinneren. In het bisdom is 2018 het Jaar van Gebed.

Actie Kerkbalans is een interkerkelijke samenwerking. Kerkrentmeester Rik Buddenberg van de Protestantse Gemeente Zoetermeer schetst op de bijeenkomst verschillende maatschappelijke ontwikkelingen rond de financiering van kerkgemeenschappen. Door meer mobiliteit en het wegvallen van grenzen zijn

mogelijkheden verruimd. 'Maar dat kan ook een gevoel van desoriëntatie geven. We ontdekken de waarde van het lokale opnieuw.'

In deze situatie wordt de kerk volgens hem uitgedaagd om over geloof en God te spreken, geloofsoverdracht vorm te geven en diaconaal-maatschappelijk aanwezig te zijn. 'Veel tijdgenoten verlangen naar meer dan het eigen ik, verlangen naar een leven met God en met elkaar. (...) Sta voor je geloof en straal dat uit in woord en daad.'

Om een uur luidden op 20 januari, in Zoetermeer en op heel veel plaatsen in het bisdom, de klokken, om stad en ommeland te laten weten dat Actie Kerkbalans is begonnen. Daarna is het woord aan

de vrijwilligers. En ook een beetje hun voeten. In Zoetermeer gaan zo'n vierhonderd mensen de deuren af om de enveloppen met de oproep om mee te doen en extra informatie, te bezorgen bij parochianen, gemeenteleden en anderen die zich met de kerkelijke gemeenschappen verbonden weten.

Actie Kerkbalans

Nu komt het aan op actie

Na het inluiddmoment in Zoetermeer op 20 januari, gaat de Actie Kerkbalans als een soort geluidsgolf door het bisdom. Het klinken van de luidklokken resoneert bij de lokale werkgroepen. Met overal eigen accenten en een soms wisselende aanpak, maar altijd met een begaanheid en betrokkenheid die mensen in beweging zet. Zonder Actie Kerkbalans missen de parochies grofweg eenderde van hun inkomsten; zonder de actie zouden zij daarom vleugellam zijn in de uitvoering van hun belangrijke werken. Hierbij een impressie van Actie Kerkbalans in het bisdom Rotterdam, met de oproepen vanuit de lokale gemeenschappen.

Noordwijk

'Je geeft voor de kerk, omdat je om je kerk geeft! Die bijzondere plek, waar mensen elkaar ontmoeten, waar ze het Woord van de Bijbel horen en vieren, waar ze in de eucharistie en andere sacramenten, Jezus in hun midden weten. De Kerk die mensen bemoedigt en inspireert, groot en klein, arm en rijk, vreemde en vriend in vreugde en verdriet, in geloof, hoop en liefde. Voor die kerk geef je.'

pastor Theo Blokland

Schoonhoven

'Velen beseffen het niet; de kerk is ook een "klein bedrijf", met veel uitgaven voor haar gebouwen en de mensen die er zich inzetten voor onze kerk en onze samenleving. Uitgaven komen weer in balans met de inkomsten. Daarvoor zijn we vooral afhankelijk van wat parochianen geven. Naast de wekelijkse collecte en enkele andere inkomsten, is de Actie Kerkbalans belangrijk om de financiën in balans te houden.'

pastoor Joost van der Mee

Dordrecht

'Hoe meer we het contact zoeken met Onze Lieve Heer, hoe meer we van Hem ook zullen leren hoe belangrijk het is om te geven. Op de eerste plaats dat je jezelf geeft, zoals God zichzelf ook gegeven heeft. Daarnaast is het belangrijk om een financiële bijdrage te geven. Je bent als gelovige geroepen "om jezelf te geven voor Hem, voor de anderen en vooral voor Gods plan met deze wereld", waar de Kerk een onmisbare rol in heeft. Om die rol, die God aan zijn Kerk gegeven heeft, waar te maken, moeten we met z'n allen ook bijdragen aan de Actie Kerkbalans.'

vicaris-generaal Tjeerd Visser

Delft

'De huishouding van de kerk ziet er niet wezenlijk anders uit dan die bij u thuis. Zonder inkomsten wordt het moeilijk om alle uitgaven aan kerkgebouw, verwarming, maar ook de komende eerste communie van onze kinderen en het vormsel van onze jongeren, te bekostigen. Kerkbalans is de kurk waarop we drijven en uw bijdrage is noodzakelijk om gemeenschap te kunnen blijven.'

pastoor Dick Verbakel

Den Haag

'Geef voor je kerk! Ik vind het een mooie aansporing bij de Actie Kerkbalans 2018. Als betrokken en gelovig katholiek vind ik dat vanzelfsprekend. In mijn parochie Maria Sterre der Zee en ons bisdom Rotterdam vinden veel mensen dat ook! Ik ben daar blij om. Aandacht, betrokkenheid, gebed, vriendschap: we geven het allemaal voor de opbouw van onze Kerk. Ook een financiële bijdrage voor de opbouw en ontwikkeling van je parochie blijft belangrijk. Onmisbaar zelfs! Liturgie, catechese, diaconie, activiteiten, kerkgebouwen, pastores en kerkmusici kosten nu eenmaal geld. Geef voor je Kerk, opdat we samen kunnen blijven bouwen!' *pastoor Dolf Langerhuizen*

Alphen aan den Rijn

'Geef aan je kerk. De vrijwilligers van de parochie H. Thomas geven hun tijd om de Actie Kerkbalans ook dit jaar tot een klinkend succes te maken. De brieven naar de parochianen worden klaargemaakt en rondgebracht. Vele helpende handen zijn voor deze Actie nodig. Omdat vele mensen dankbaar zijn dat er een kerk is, willen zij hun bijdrage leveren en geven zij graag. Dan kan de parochie H. Thomas weer een jaar vooruit. "Mogen we ook een beroep op u, op jou doen?", wordt er aan iedere parochiaan gevraagd!' *pastoor Ruud Visser*

Bergschenhoek

'Onze vrijwilligers, zeker een vijftigtal, gaan weer de weg op voor de Actie Kerkbalans. Geeft u weer uw bijdrage dit jaar! Mede dankzij uw steun vervult onze St. Willibrordkerk anno 2018 een belangrijke plek in de lokale samenleving. We zijn een gemeenschap waar iedereen welkom is. In een samenleving waarin mensen steeds vaker op zichzelf zijn aangewezen, vormt de onvoorwaardelijke aanwezigheid van de kerk een heilzame tegencultuur.'

Rob van der Ouderaa, locatieraadvoorzitter

Woerden

'Voor iedereen heeft de kerk een eigen betekenis. Voor de een is dat onze markante en beeldbepalende kerk, voor de ander een gemeenschap van gelovigen. Het is de plek waar we vieren en rouwen, waar we rust zoeken of tot bezinning komen, of gewoon een kaarsje te branden in de kapel bij Maria voor een persoonlijke intentie. Waar we samenkomen om te luisteren naar een mooi concert of het Kerstwandeltheater te beleven. Ondanks de steun van al die actieve vrijwilligers, kost het toch geld om alle activiteiten te kunnen faciliteren. Daarom vragen we u om een bijdrage voor de Actie Kerkbalans 2018!' *pastoor Huub Spaan*

Met Liduina in processie door Schiedam

Het feest van de Heilige Liduina wordt in de parochie De Goede Herder in Schiedam, Vlaardingen en Maassluis sinds enige jaren gevierd op de zondag voor Hemelvaartsdag. Het weer is dan naar verwachting beter dan op de tweede zondag na Pasen, de dag dat het in Schiedam en andere plaatsen traditioneel Liduinafeest was. Sinds het Liduinajaar 2015 is het ook weer gebruikelijk in processie door de straten van de stad te gaan, nadat sinds de Reformatie alleen in stilte door de stad was getrokken.

Dit jaar is het Liduinafeest op zondag 6 mei. De dag begint met een eucharistieviering om half elf, in de Schiedamse basiliek. Tijdens de offerandeprocessie zal het voedsel naar voren worden gebracht dat een week eerder (op 29 april) in de Schiedamse kerken is ingezameld. 'Zoals het beursje van Liduina, waarmee zij mensen in nood hielp, nooit leeg raakte, zo willen wij zorgen dat de Voedselbank geen 'nee' hoeft te verkopen', aldus de initiatiefnemers.

Demonstratief

's Middags is vanaf half twee de processie met de relieken van Liduina en onder meer het onlangs gerestaureerde Liduinaavaandel. Bisschop Van den Hende loopt mee door de straten van Schiedam. 'Het lijkt misschien iets demonstratiefs', zo stelt Henri Egging, rector van de basiliek, 'maar het is vooral het samen op weg zijn wat de processie tot een intense ervaring maakt.' Halverwege de route wordt een stop gemaakt voor een oecumenische gebedsdienst in de Grote of St.-Janskerk, waar de heilige zelf ter kerke ging. De processie wordt afgesloten in de basiliek

met een korte vesperdienst met de broederschap van Liduina – rond kwart voor vier.

De andere Schiedamse kerken organiseren in de week voorafgaand aan het feest een "Liduinaweek" met verschillende activiteiten.

Op 14 juni, sinds Vaticanum II de feestdag van Liduina, organiseert de broederschap een avond met een eenvoudige vesperdienst, een inleiding en gesprek. Op zondag 10 juni is er om vier uur het

plechtige Liduinalof, zoals dat voorheen op het Liduinafeest in de paastijd werd gevierd.

'Wij gedenken haar verbondenheid met het lijden van Jezus Christus, haar liefde voor de eucharistie, haar devotie tot Maria van Schiedam', aldus Egging. 'In haar spoor proberen wij te zorgen dat er aandacht is voor zieken, en dat geen mens in nood tekort komt. En wij gaan samen met Liduina en met elkaar op weg.'

Jubilerende kathedraal centraal in magazine

In 2016 vierde het bisdom Rotterdam zijn zestigjarig bestaan en nu in 2018 het vijftigjarig bestaan van zijn kathedraal. Opmerkelijk, niet?

Maar wel verklaarbaar: het bisdom heeft in zijn korte bestaan twee kathedralen gekend.

Bij de oprichting van het bisdom in 1956 stond de eerste kathedraal aan de Westzeedijk. Daarna werd in 1968 de kerk aan de Mathenesserlaan verheven tot nieuwe kathedraal: de kathedrale kerk van de HH. Laurentius en Elisabeth.

Het jubileum van de kathedraal valt in het Jaar van Gebed, waartoe Mgr. Van den Hende uitnodigt. De Kerk is een netwerk van liefde, maar kan dat alleen zijn "door Hem en met Hem en in Hem". De kathedraal is het diocesane huis van gebed, waar de zetel ("cathedra") van de bisschop staat. De kathedraal is ook parochiekerk.

Al deze verschillende facetten van een opmerkelijk gebouw komen aan de orde in een magazine dat door het bisdom is uitgegeven en aan het eind van de Chrismamis wordt uitgereikt. Daarna wordt het verder verspreid in het bisdom.

Over diaconie en gemeenschapsopbouw

Dertig mensen namen zaterdag 17 februari deel aan de diocesane impulsbijeenkomst "Gemeenschapsopbouw en diaconie" in Delft. Zij konden die ochtend kennismaken met vier diaconale initiatieven, die vorig jaar waren voorgedragen voor de diaconieprijs 'Brood en rozen'.

Drie leden van de Justice en Peace-werkgroep van de internationale Engelstalige parochie Church of Our Saviour in Den Haag vertelden over hun maatjesproject, de conversatieklassen en de eettafels met statushouders (erkende vluchtelingen). Jongeren van Inside Out uit de Haagse parochie De Vier Evangelisten deelden hun ervaringen met het opzetten van een sociaal restaurant, waar klanten van de Voedselbank en parochianen samen kunnen genieten van een maaltijd.

Pastoor Huub Spaan van de Pax Christiparochie loopt elke werkdag in de Veertigdagentijd 's ochtends een uurtje vanuit een van de parochiekernen. Hij nodigt allerlei mensen van binnen en buiten de parochie uit om met hem mee te lopen als zijn persoonlijke invulling van de Vasten. En enige vrijwilligers van de Lambertuskerk in Rotterdam lichtten hun Vastenproject "Kinderen geven aan kinderen" toe en daagden de deelnemers uit om zelf een dergelijk project op te starten tijdens de Veertigdagentijd of een ander geschikt moment van het kerkelijk jaar.

... en gebed

De twee laatste projecten maken al expliciet een verbinding tussen diaconie en gebed. Vanwege het door bisschop Van den Hende uitgeroepen Jaar van Gebed hield vicaris Henri Egging voorafgaand aan de workshops een inleiding over de relatie tussen diaconie, gemeenschapsopbouw en gebed. Hij benadrukte dat daden van liefde voor een gelovige geworteld zijn in een relatie met de levende Heer. Natuurlijk kunnen zij ook voldoening vinden in het contact met mensen, in het samen optrekken en in gelukkige gezichten. 'Maar dat alles kunnen wij wel in gebed voor God neerleggen. Zoals wij ook in beweging gekomen zijn doordat de nood van andere mensen ons niet onverschillig laat, omdat wij geraakt zijn door Gods liefde', aldus Egging.

Jan Maasen

VASTENACTIE 2018: Gaan waar niemand gaat

Dit jaar vraagt Vastenactie aandacht voor een project in het uiterste noorden van Zambia. In en rond de stad Mbala zijn de zusters van de Heilige Harten van Jezus en Maria actief. Hun motto is: "Gaan waar niemand gaat. Doen wat niemand doet." Dus toen begin jaren negentig hiv/aids uitbrak, trokken de zusters zich het lot van de slachtoffers aan.

Dat doen zij nog steeds. Een op de acht volwassenen in deze streek is geïnfecteerd. Veel mensen zijn te zwak om te werken. Kinderen krijgen vaak maar één maaltijd per dag.

De zusters hebben daarom het Households in Distress-programma opgezet. Hiermee willen ze de gevolgen van hiv/aids verminderen. Ze geven voorlichting en goede gezondheidszorg en zij helpen de mensen om in hun eigen levensonderhoud te voorzien.

Bijvoorbeeld door ze te leren om een eigen onderneming te starten. Met zakken zaad, jonge vis of een klein startkapitaal kunnen de deelnemers zich opwerken. Vastenactie wil met de campagne van dit jaar driehonderd hiv-positieve mensen trainen. Zo kunnen zij voldoende gaan verdienen om goed voor hun familie te zorgen. Helpt u mee?

JAN MAASEN,
MEDEWERKER DIACONIE EN
MISSESECRETARIS BISDOM ROTTERDAM

Jan loopt mee met de Pelgrimstocht van de Vastenactie (van 22 tot 24 maart). Dat is een spirituele driedaagse in het Groene Hart én een sponsorloop. De opbrengst is bestemd voor het werk van Vastenactie in Zambia. Loopt u ook mee? U kunt Jan sponsoren via <http://www.vastenactie.nl/jan-maasen.html>.

Verenigd in gebed voor de vrede

Afgelopen najaar is het honderdjarig jubileum van de verschijning van de Heilige Maagd Maria in Fatima afgesloten. Aansluitend daarop nodigen de bisschoppen van Nederland in het jaar 2018 alle katholieken uit om op speciaal daartoe uitgekozen dagen door het jaar heen, de rozenkrans te bidden tot intentie van de vrede in de wereld.

Gelovigen wordt geadviseerd op deze dagen bijeen te komen voor het rozenkransgebed, maar ook diegenen die alleen bidden kunnen zich verenigd weten met de vele anderen die op die dag de Heilige Moeder aanroepen. Het gebed van de Heilige Franciscus van Assisi, waarin hij God vraagt ons tot instrument van Gods vrede te maken, kan hierbij als leidraad dienen.

Het rozenkransgebed wordt de komende maanden gezamenlijk gebeden bij de volgende gelegenheden:

- ★ 19 maart – hoogfeest Heilige Jozef – Bruidegom van de Heilige Maagd Maria
- ★ 9 april – hoogfeest aankondiging van de Heer (Maria Boodschap) In 2018 valt dit hoogfeest niet op 25 maart (Palmzondag), maar wordt verplaatst naar de eerste dag na het octaaf van Pasen.
- ★ 31 mei – feest bezoek van de Heilige Maagd Maria aan Elisabeth
- ★ 9 juni – gedachtenis Onbevleed Hart van Maria

In actie voor de Vastenactie

Parochies zetten zich in deze Veertigdagentijd op talloze manieren in voor het centrale Vastenactieproject in Zambia of een eigen, door de Vastenactie goedgekeurd project elders in Afrika. Traditioneel hoog scoren de thematische vieringen en solidariteitsmaaltijden.

Met stip stijgen de vastenwandelingen. De parochies Onze Lieve Vrouw van Sion (Midden-Delfland) en Pax Christi (Woerden en omstreken) lopen dagelijks een uurtje, telkens in een andere parochiekern. Onder het motto "een Vaste(n) weg" gaan elke dinsdagochtend Haagse parochianen op stap vanuit de Parkstraatkerk voor een fikse wandeling. De parochie De Goede Herder organiseert op 17 maart diaconale wandelingen in de drie gemeenten Schiedam, Vlaardingen en Maassluis. De deelnemers maken onderweg kennis met diaconale initiatieven, zoals de voedselbank of een sociaal restaurant. En vergeet natuurlijk niet de landelijke Pelgrimstocht Vastenactie in Het Groene Hart.

Vanzelfsprekend worden er ook de nodige sponsoractiviteiten op touw gezet. Denk aan de verkoop van bloembollen en paasartikelen of het houden van klaverjastoeven en bingo's. De nieuwste loot is een golftoernooi in Noordwijkerhout op 24 maart.

Scholentour

De Vastenactie heeft een scholentour georganiseerd ten behoeve van het project in Zambia. In zeker zeven basisscholen in ons bisdom is de musical over het project opgevoerd en zijn er workshops gegeven. Op andere scholen hebben vrijwilligers gastlessen gegeven.

40-dagencampagne

De parochiële activiteiten voor de Vastenactie zijn ook terug te vinden op de webpagina www.bisdomrotterdam.nl/40-dagencampagne. Die bevat daarnaast ook de inzet voor diaconale doeleinden dichtbij. Met de 40-dagencampagne brengt het bisdom Rotterdam zo het "Netwerk van Liefde" in kaart.

JAN MAASEN

In het vorige nummer van **Tussenbeide** is een begin gemaakt met een reeks artikelen over het project **Zorg voor ouderen**. Deze serie wordt voortgezet met een impressie van inspirerende initiatieven met aandacht voor ouderen.

Het is een plek die trekt. Ooit wenkte de koepel van de Goede Herderkerk naar boeren in de weilanden rond Zoeterwoude-Rijndijk. Nu is ze een baken voor automobilisten op de A4, bij Leiden. Eeuwenoud is de traditie van eredienst hier en nog steeds stroomt ontmoetingscentrum "De Herdershof" bij de kerk vanaf tien uur vol, op woensdagochtenden.

Eerst wonen hier, ingetogen, in een hoekje bij een zijaltaar, zo'n 25 mensen de viering bij. Sommigen kwamen al toen dit nog de Meerburgkerk was, anderen kerkten tot voor kort bij de - inmiddels aan de eredienst onttrokken - Menswordingskerk uit Leiderdorp. Voor vrijwilligster Annie van Kempen staat het vast dat de Herdershof belangrijk was en is in het samengaan van beide geloofskernen: 'Er komen hier mensen uit de buurt, mensen uit Leiderdorp, maar ook mensen uit Leiden. Ze voelen zich hier thuis, en het mengt goed. Op woensdagen halen we soms veertig tot vijftig mensen en op zondag zijn dat er wel tachtig.'

Sociale functie

Maar er komt op woensdagen ook een tweede golf mensen naar de Herdershof. Collega-vrijwilligster Tineke Ubink bijvoorbeeld. 'Een prachtige plek. Leuk is ook dat de mensen hier over van alles praten. Ik heb hier soms heel mooie gesprekken.' De Herdershof, vorig jaar harmonisch en liturgisch verantwoord geplaatst in het achterstuk van deze mooi gerestaureerde neo-Romaanse kerk, heeft al snel een sociale functie in het dorp veroverd. Van Kempen: 'Sommige mensen komen gewoon even aanlopen voor een praatje. Op zomerdagen gaan we lekker buiten zitten, dan komende de mensen die op het kerkhof werken er ook gezellig bij.' Beiden gaan rond

met schalen zelfgebakken cake, een jarige wordt toegezongen.

Walter Broeders, pastoor van de overkoepelende parochie van HH. Petrus en Paulus, leidt regelmatig de viering en geniet van de soms onverwachte ontmoetingen daarna. 'Zie het als diaconie: de kerk moet open zijn voor iedereen. En die twee groepen mensen werken op een heel mooie manier op elkaar in. Ik kom hier bijzondere mensen tegen.'

De woensdagen leven hier, dat is duidelijk. De lege cakeschalen na afloop zijn stille getuigen.

JURY SMIT

© PETER VAN MULKEN

© PETER VAN MULKEN

Uw hulp
is **hard**
nodig!

In het noorden van Zambia heeft de hiv-epidemie hard toegeslagen. Kinderen werden wees, volwassenen hebben grote moeite voor zichzelf en hun familie te zorgen. Dit jaar steunt Vastenactie het werk van de zusters van de Heilige Harten in Mbala. Zij komen op plaatsen waar geen andere hulpverleners komen en doen werk dat verder niemand wil doen. Zo zorgen zij ervoor dat mensen weer op eigen benen kunnen staan.

Meer weten en direct steunen?
Kijk op www.vastenactie.nl

IBAN: NL21 INGB 0000 0058 50

Gaan waar **niemand gaat...**

VASTENACTIE

EEN ACTIE VAN STICHTING BVA

In Diaconaal Centrum De Bakkerij in Leiden loopt sinds afgelopen zomer het programma "Oma gaat op stap". Het principe is eenvoudig: ouderen die er eens op uit willen, naar de markt, de bibliotheek of naar een museum, maar dat alleen moeilijk kunnen, melden zich aan bij *Oma gaat op stap*. De coördinator van het programma probeert vervolgens oudere en begeleidend vrijwilliger bij elkaar te brengen. Nadat het contact gelegd is, kan oma – of opa – daadwerkelijk op stap.

Carijn Westeneng, coördinator van het programma, legt uit: 'De ouderen melden soms zichzelf aan, maar de meeste aanmeldingen bereiken ons via de kerk of via de sociale wijkteams. Men kent er de mensen en men kan het Oma-gaat-op-stapprogramma aanreiken aan de ouderen.'

Na de aanmelding gaat Westeneng op bezoek om kennis te maken en de wensen en verwachtingen te bespreken. Inmiddels zijn 26 ouderen aangemeld, 22 daarvan zijn daadwerkelijk op stap gegaan. Al 81 uitstapjes hebben zo kunnen plaatsvinden. Doorgaans wordt na een uitstapje meteen afgesproken voor een volgende keer. Wanneer de vrijwilliger kosten maakt, bijvoorbeeld voor vervoer, dan is daar vanuit het programma een vergoeding voor. Door fondsenwerving is dit mogelijk gemaakt.

Wensboom

Westeneng: 'Het idee is natuurlijk niet uit de lucht komen vallen. Steeds

meer oudere mensen wonen langer thuis. Ook is het steeds uitzonderlijker voor bewoners van een verzorgingshuis om er op uit te gaan. In een verzorgingshuis in Leiden stond in de hal een wensboom. Bewoners en familie konden er hun wensen opschrijven en ophangen. Het bleek dat op stap gaan – een middagje naar het strand, een wandeling maken of de stad in – hoog op het wensenlijstje van de ouderen staat. Zo heeft deze wensboom diaconaal centrum De

Bakkerij op het spoor gezet van dit programma.'

Niet alleen de ouderen weten via de kerken de weg naar *Oma gaat op stap* te vinden, ook vrijwilligers leren het initiatief vaak via de kerk kennen. Els Timmers is een van deze vrijwilligers. In het dagelijks leven werkt zij met de jongere generatie, ze staat voor de klas; in haar vrije tijd draagt ze met plezier bij aan *Oma gaat op stap*: 'Soms gaan we naar de markt, soms naar het

Maar dat niet alleen. Ook mijn eigen leven wordt er door verrijkt. Het is mooi dat je de ander de voldoening van een uitje kunt bieden. En als christen is het belangrijk om naar elkaar om te zien. De zieken bezoeken, is toch een van de werken van barmhartigheid? Deze variant zorgt er voor dat ouderen de deur eens uit kunnen, daar waar dat anders niet zou gebeuren.'

JOLANDA DE WOLF

tuincentrum. De mevrouw die ik begeleid, houdt ook erg van winkelen. Wanneer wij op pad gaan, kan haar man even een biljartje leggen beneden in het complex waar zij wonen, of iets anders ontspannends doen. Meneer durft zijn vrouw niet alleen te laten. Hier snijdt het mes dus aan twee kanten.'

Grotere wereld

Timmers: 'Of ik anderen zou aanraden om dit te doen? Jazeker! Dit gezamenlijk op stap gaan maakt de wereld van de oudere weer wat groter.

Nuestra Casa en Cercanía

Nabij zijn aan oudere medemens

Zorg voor ouderen

Verbonden aan de Spaanstalige parochie La Sagrada Familia in Rotterdam, is Stichting Nuestra Casa (Ons Huis). De stichting is het steunpunt voor de groep van Spaanssprekende Rotterdammers, die op dit moment zo'n twaalfduizend personen telt. De geloofsgemeenschap kerkt in de Hildegardiskerk in Rotterdam-Noord. Om de hoek is Nuestra Casa gehuisvest. We spreken met de pastoor van de Spaanssprekende parochie, Theo Hansen, en Nuestra Casa-vrijwilligsters Ana-Maria en Mayenka.

Pastoor Theo Hansen steekt van wal: 'Het is eigen aan migrantenparochies dat er nieuwe mensen komen die hun weg moeten gaan vinden in de Nederlandse samenleving, en dat er ook weer mensen vertrekken.' Vrijwilligster Mayenka: 'Nuestra Casa is een multiculturele migrantenorganisatie voor Spaanstaligen. Dat zijn niet alleen mensen uit Spanje, ook uit Zuid-Amerika. We zetten ons in voor integratie in de Nederlandse samenleving.'

Ana-Maria vult aan: 'Die integratie is wezenlijk, want zonder aansluiting raken mensen in een isolement, vereenzamen en steken depressieve gevoelens gemakkelijk de kop op. We hebben een bestand van ouderen die we uitnodigen voor

bijeenkomsten en activiteiten. Elke oudere is gekoppeld aan een van onze vrijwilligers, die het contact onderhoudt met de ouderen die hun speciaal zijn toevertrouwd.'

Nabijheid

Nuestra Casa heeft een scala aan activiteiten, ondersteuning en contacten. Het open huis op donderdagochtend, waar mensen kunnen binnenlopen voor een praatje of een probleem kunnen voorleggen, en Apoyo a la Mujer - de ondersteuning specifiek aan vrouwen – zijn belangrijke pijlers onder het programma. Een ander project is Cercanía. Dit programma - Cercanía betekent nabijheid - richt zich op het verbeteren van de kwaliteit van leven van Spaanstalige ouderen en zieken en het wegnemen van eenzaamheid.

Pastoor Hansen: 'Sommige ouderen weten ons te vinden via het open huis. Ik ben er meestal op donderdagochtend, voor de informele contacten. Vaak ook horen de mensen via via van onze activiteiten. Veel Spaanssprekenden in Rotterdam bevinden zich in een moeilijk parket. We bekommen ons om hen; bezoeken de ouderen en onderhouden soms contact met hun familie; of vrijwilligers gaan mee naar de dokter of instanties.'

Naast de onderlinge contacten is er bij Nuestra Casa de mogelijkheid een afspraak te maken met een Spaanssprekende psycholoog en is er hulp bij het beantwoorden van brieven van de zorgverzekering of belastingdienst.

Hansen: 'De oudere Spaanssprekenden zijn vaak hier decennia geleden gekomen. Zo was er een oudere heer die uitgebreide zorg nodig had. Hij stond helemaal alleen. Een van onze vrijwilligers heeft het op zich genomen die benodigde zorg te mobiliseren.'

iPad

Voor alle ouderen zijn er uiteenlopende activiteiten, variërend van een kerstdiner en gezellige middagen met spelletjes, tot wandelen in het park. Ook gaven Spaanssprekende studenten van de Erasmus Universiteit eerder een cursus omgaan met de iPad en was de politie te gast om voorlichting te geven over veilig over straat gaan.

Zo'n 25 vrijwilligers zijn actief bij Cercanía. 'Wat je met je hart doet, doe je goed', betoogt Ana-Maria. Pastoor Hansen: 'Eénmaal per jaar is er een gezamenlijke ziekenzalving waar we de ouderen speciaal voor uitnodigen, dit jaar op 11 maart. De parochie en Cercanía zijn nauw met elkaar verweven.' Mayenka vat samen: 'We proberen een levendige familie te vormen en zorg te dragen voor elkaar.'

JOLANDA DE WOLF

Eerste introductiedag succesvol verlopen

Op 5 maart vond in zalencentrum Engels in Rotterdam de eerste introductiedag plaats van de nieuwe automatisering voor parochies. Ruim 275 vrijwilligers hebben kennisgenomen van de nieuwe oplossingen in DocBase en Exact Online. Daarnaast is onder andere aandacht besteed aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), zijn de nieuwe opleidingsmaterialen gepresenteerd en is gekeken naar de nieuwe app mijnrkk.

Nationale Bedevaart Brielle

Jaarlijks wordt met de Nationale Bedevaart Brielle stilgestaan bij het getuigenis van de Martelaren van Gorcum (1572). De Nationale Bedevaart mag zich de laatste jaren verheugen in een toenemende belangstelling. Dit jaar vindt de bedevaart plaats op **zaterdag 7 juli**. Het programma ziet er als volgt uit:

11.00 uur: Plechtige Eucharistieviering met bisschop Van den Hende als hoofdcelebrant
13.30 uur: Rozenkransgebed en parallel Jongerenprogramma
14.30 uur: Kruisweg
15.30 uur: Vespers en processie met pelgrimszegen

Voor busvervoer wordt gezorgd.

Nadere info:
www.martelarenavangorcum.nl

Fonds Franciscus Voor wie alles dreigt te verliezen

Ze gaan de meeste mensen enorm aan het hart: de mensen die dusdanige problemen hebben dat ze dreigen alles te verliezen, tot en met de laatste kans op waardig en menselijk contact.

Het gaat om mensen die al heel lang problemen hebben. Dat kan een verslaving zijn, diepe armoede, eenzaamheid of dakloosheid. Onder hen zijn steeds vaker jonge mensen: tienermoeders en thuisloze jongeren. Het sociale isolement waarmee zij te maken hebben, zorgt voor een grote sociale nood. Ze hebben bijna niemand meer. Geen familieleden, vrienden of hulpverleners die nog naar hen omkijken. Contact van mens tot mens is er nauwelijks.

Belangrijke plekken waar mensen met problemen nog wel aansluiting vinden is in één van de ongeveer tweehonderd inloophuizen in Nederland. Nog wel, want de inloophuizen worden in hun bestaan bedreigd. Voor veel huizen is het bijna onmogelijk om financiering te vinden. Sommige hebben de deuren al moeten sluiten.

Om in die situatie uitkomst te bieden is Fonds Franciscus opgericht. Dat stelt zich ten doel inloophuizen te helpen om duurzaam te kunnen voortbestaan. Een fonds kan echter niet zonder de steun van betrokken mensen. Fonds Franciscus vraagt daarom ieders betrokkenheid, die getoond kan worden via www.fondsfranciscus.nl.

Fonds Franciscus is een initiatief van Kansfonds.

Zegt 't voort!

Een week vol ontspanning, sport en spel, lol, inspiratie en geloof. Dat beloven de Zomerkampen te worden voor kinderen, tieners en jongeren, georganiseerd door het bisdom Rotterdam.

Thema is dit jaar: "Zegt 't voort!" over de roeping van Paulus. Eerst een tegenstander van Jezus, maar na een ontmoeting met Hem bekeerde hij zich.

Op de drie verschillende kampen delen de jongeren in het katholieke geloof. Er is een dagopening en een dagsluiting. Samen bereiden ze een viering voor. Ook in de werkvormen komt het geloof terug aan de hand van het jaarthema.

De Zomerkampen vinden plaats van 22 tot en met 28 juli.

Het Kinderkamp is voor jongens en meisjes van acht tot en met elf jaar en vindt plaats in Amerongen. De prijs is € 120,- per deelnemer.

Het Tienerkamp is voor jongeren van twaalf tot en met veertien jaar en wordt gehouden in Vinkeveen. Prijs: € 130,- per deelnemer.

Het Jongerenkamp is voor vijftien- tot zeventienjarigen en vindt plaats in Uden. De prijs is hier € 140,-. De deelnameprijs dekt alle kosten: verblijf, maaltijden en activiteiten.

Aanmelden kan via www.bisdomrotterdam.nl/zomerkampen.

Nadere informatie is te krijgen via pastoraledienstverlening@bisdomrotterdam.nl.

Geroepen om te dienen

Onlangs lasen we op zondag over de roeping van Samuel. Hij hoorde de stem van God en wist dat hij geroepen was. Het is een concrete ervaring die niet voor velen is weggelegd.

De afgelopen tijd stelde ik me tijdens mijn diaken-toeleiding meermaals deze vraag: 'Ben ik wel geroepen?' Een gesprek met een Vlaamse pater Jezuiet tijdens een retraite hielp me om met deze vraag om te gaan. Hij maakte me duidelijk dat God mensen zoekt langs verschillende wegen. Waar het volgens hem vooral om gaat, is om als diaken(student) vanuit de liefde voor God medemensen te dienen en vervolgens te kijken wat dat met hen en met mij doet.

Deze zomer mocht ik in mijn roeping gaan staan. Per september heb ik na zeventien mooie jaren mijn baan opgezegd in de belangenbehartiging voor gemeenten en begon mijn stage bij de parochie Sint Jan de Doper in Gouda en omstreken. En

hoewel deze pas een half jaar loopt, kan ik niet anders zeggen dan dat ik me op mijn plek voel. Het is fijn om samen met medegelovigen de liturgie te vieren, te bidden, te spreken over het leven en God ook in de diaconie te dienen.

MELCHIOR KERKLAAN

Melchior Kerklaan is 49 jaar en getrouwd met Roseriet. Hij heeft in 2016 zijn Bachelor Theologie behaald. Tijdens zijn stage wordt hij begeleid door Bovendonk.

Meer weten over roepingen?

Neem contact op met rector Walter Broeders. T: 0703873804
M: 627140117 E: w.broeders@bisdomrotterdam.nl

Bezoekgroep in de parochie

Laten ervaren dat je er bij hoort

Zorg voor ouderen

In de Haagse parochie Maria Sterre der Zee is er onder het motto "Ik was ziek en u hebt Mij bezocht" een zestal bezoekgroepen actief. In elke parochiekern één. Enkele bezoekgroepen bestaan al tientallen jaren, andere zijn na de fusie tot parochie Maria Sterre der Zee in 2015 nieuw leven ingeblazen. Juist het bezoekwerk stond in de beleidsvoornemens van de fusieparochie bovenaan.

De bezoekgroep St. Jacobsstaf van de H. Jacobus de Meerderekerk bestaat al 35 jaar. De groep vrijwilligers bezoekt ouderen op een regelmatige basis, organiseert uitstapjes, houdt geloofs- en ontmoetingsdagen, een film met gesprek, speciale activiteiten met Pasen en Kerstmis en op 15 augustus, het feest van Maria Tenhemelopneming, een viering met een high-tea in de tuin van de pastorie.

Lore Olgers, voorzitter van de bezoekgroep: 'Het bezoekwerk is een uitingsvorm van ons christen-zijn. Een parochie is geen hulpverleningsorganisatie, het bezoekwerk is geen instelling met een loket. We kijken simpelweg naar wat nodig is en zoeken steeds aanknopingspunten tussen bezoeker en oudere. Bij de ene is dat voetbal; een ander vraagt of je de krant wil voorlezen.'

Wanneer iemand zich aanmeldt als vrijwilliger, kijk je met wie deze persoon aansluiting zou kunnen hebben. Daar komt gewone menselijke intuïtie bij kijken. We hadden eens een bezoeker en een oudere die geen klik leken te hebben. Totdat ze een gezamenlijke belangstelling ontdekten: het lezen van gedichten. Dat was vanaf dat moment wat ze samen deden. Dat is toch fantastisch!'

Speerpunt

Omdat bezoekgroep St. Jacobsstaf veel ervaring had, nam deze groep

het voortouw om het bezoekwerk parochiebreed op de kaart te zetten. Zo ging er een brief uit naar alle tachtig-plussers in de parochie. De boodschap was: 'We gaan meer organiseren voor ouderen, heeft u belangstelling?' Pater Yan Asa svd kreeg de zorg voor ouderen als speerpunt in zijn takenpakket. En er werd een folder gemaakt die niet alleen onder de aandacht werd gebracht in de kerken, maar ook bij het verplegend personeel van alle 35 verzorgingshuizen binnen de parochie. Doel van dit alles was het bereiken van twee beleidsvoornemens: in alle parochiekernen aandacht voor ouderen en bekendheid in de gehele parochie.

Olgers: 'Het bezoekwerk kent in elke parochiekern een ander karakter. Dat geeft ook niet. Belangrijk is dat je koestert wat goed is. En dat het geen moeten wordt; dat de vrijwilligers het idee krijgen dat het allemaal grootschalig, gestructureerd en divers moet zijn. Het is veel belangrijker dat we onze ogen en oren openhouden. Dat we af en toe wapperen met de folder achterin de kerk en vragen: "Kent u iemand die een bezoekje

op prijs zou stellen?" En dat ook de pastorale beroepskrachten alert zijn, regelmatig de activiteiten bijwonen en een naam doorgeven aan de bezoekgroep.'

Het komt binnen de bezoekgroepen van Maria Sterre der Zee voor dat een vrijwilliger een alleenstaande naar een hospice begeleidt, een enkele keer zelfs executeur testamentair is. Olgers: 'Het is van belang steeds goed te kijken wat de bezoekgroep en wat de familie kan doen. Soms blijkt er nog een zus te zijn, of een nicht. Die kun je dan bellen. Je bewandelt altijd een smal pad: je ondersteunt, maar het mag niet overheersen. Je helpt, maar de betrokkene of familie moet je niet als bemoeial ervaren.'

Voedsel

Vrijwilligers sluiten zich met verschillende beweegredenen aan bij het bezoekwerk. Er zijn bezoekers die in de zorg hebben gewerkt en het vertrouwensvolle werk graag willen blijven doen, als vrijwilliger.

Een ander ziet vanuit het werk in de zorg dat er veel eenzaamheid

Smal pad

Bezoeker Peter Duwaer: 'Soms is het contact eenvoudig. Laatst ben ik meegegaan een nieuwe magnetron kopen. Soms eet je een ijsje samen. Maar vaak, naarmate het contact groeit, krijg je ook persoonlijke zaken te horen. Je moet daar kies mee omgaan. Ik vraag wel eens: "Heb je dit al met je kinderen besproken? Vertel je dit ook aan de dokter?" De mensen nemen je soms in vertrouwen. Tegelijk moet je belangrijke zaken wel op de goede plek neerleggen.'

is. 'Het is heel belangrijk dat we vanuit de parochie laten zien dat je de moeite waard bent om bezocht te worden. Mijn bron en inspiratie daarvoor is de liefde van God, die ik als overvloedig ervaar. Vanuit die liefde kan ik delen en mijn aandacht geven aan de ouderen die ik bezoek.'

Scholing

Soms werkt het bezoekwerk van parochie Maria Sterre der Zee aan scholing van de vrijwilligers. Zo was een geestelijk verzorger van het Westeindeziekenhuis eens te gast voor een leerzame avond. Centraal stond de vraag: hoe maak je van een gesprek een pastoraal gesprek? Olgers vult aan: 'Ouderen hebben ook behoefte aan geestelijk voedsel. Een film, een echt gesprek. Ook bij de oudere parochiaan is het geloof soms wat weggezakt, of er leven zingevingvragen. (...) We zijn de ogen en oren van de gemeenschap waarmee we naar elkaar omzien. Het is niet iets wat moet, maar wat voortkomt uit de liefde voor de naaste.'

JOLANDA DE WOLF

Afwisseling

Vrijwilliger Evert Faber van der Meulen bezoekt eens in de twee weken een oudere heer. 'We spreken samen over politiek, maken grapjes over de actualiteit of meneer vertelt over vroeger.' Voor zijn werk is Faber regelmatig in het buitenland, maar voor het bezoekwerk maakt hij graag ruimte: 'De ouderen en zieken bezoeken vind ik bij uitstek iets wat een parochie niet mag vergeten. Daaruit volgt dat ik als parochiaan mijn steentje eraan bijdraag. Dat heb ik van huis uit ook meegekregen en voor mij zijn de bezoeken ook weer eens iets heel anders dan mijn werk.'

Glimlach

Eunice Fisher helpt bij de filmmiddagen, de brunches of een high-tea: 'Ik vind het leuk om te doen en maak graag tijd vrij voor dit werk. Ik heb altijd het verlangen gehad om mensen nabij te zijn. Het is fantastisch als mensen na een brunch met een glimlach naar huis gaan. Je merkt dat ze genieten van de wetenschap dat ze er bij horen; niet vergeten worden.'

De bewoners van verzorgingshuis Sint Petrus in Berkel en Rodenrijs gaan elk jaar op vakantie. Een koffer hoeven de vakantiegangers niet te pakken, want de vakantie-week wordt gehouden in het paviljoen van het zorgcentrum zelf. Vijf dagen lang wordt er een vakantie-programma aangeboden door vrijwilligers met als doel de mensen er van te laten genieten er 'eens uit' te zijn.

Het initiatief voor "Vakantie zonder koffer" werd ingegeven door maatschappelijke ontwikkelingen. Voorheen gingen bewoners van zorgcentra nog wel eens een weekje naar de Veluwe of maakten een busreisje. Echter: de mensen die vandaag de dag in een verzorgingshuis wonen hebben meestal niet meer de lichamelijke conditie om echt op reis te gaan. Omdat de vrijwilligers zagen dat mensen genieten van de ervaring op vakantie te zijn, besloten zij het over een andere boeg te gooien. Wél een vakantieprogramma, ook naar buiten; maar 's avonds gewoon slapen in je eigen bed.

Er op uit voor wandeling en sport en spel in het park, onder begeleiding van familie en vrijwilligers.

Betrokken parochie

Mevrouw Van der Burg, vrijwilligster bij de Onze Lieve Vrouw Geboortekerk in Berkel, is een van de betrokkenen: 'Al sinds jaar en dag is Huize Sint Petrus verbonden met de parochie. Elke zondag is er een eucharistieviering in de kapel van het huis, de lectoren zijn vrijwilligers van de parochie. In de meimaand en oktobermaand is er een, wat wordt genoemd, minibedevaart naar de kapel van Huize Sint Petrus. Het koor van parochiekern OLV Geboorte zingt bij deze gelegenheden. Van een tante van mij, een kloosterzuster, kreeg ik het idee aangereikt van vakantie in eigen huis. De oudere zusters van het klooster hielden elk jaar dit evenement. Het leek mij een plan met mogelijkheden.'

Vrijwillig

De Vakantie zonder koffer duurt van maandag tot en met vrijdag. Meestal in de maand mei of juni, ook wel in augustus of september. 25 Bewoners kunnen deelnemen en een groep van zes vrijwilligers vormt de "reisleiding". Verder zijn er twee verzorgenden die vrije dagen opnemen om als vrijwilliger de week met de bewoners op te trekken. Van der Burg: 'Gelukkig waardeert de directie van het verzorgingshuis dit initiatief zozeer, dat de verzorgsters deze "vakantiedagen" cadeau krijgen. Heel belangrijk natuurlijk, dat ook professionele verzorgers helpen, want zonder kunnen we echt niet.'

Elke vakantiedag begint om negen uur met ontbijt in het paviljoen, de serre van Huize Sint Petrus. Samen ontbijten aan lange gedekte tafels, een ambiance die aansluit bij het thema van de vakantie-week, uitzicht op groen, het zijn allemaal ingrediënten van een goede start van de dag. Van der Burg: 'Het programma bestaat vervolgens uit afwisselend binnen- en buitenactiviteiten: er is muziek, een wandeling door het dorp en het park, sport en spel en elke dag wordt in de tuin de Sint Petrusvlag gehesen, waarbij het vlaggenlied wordt gezongen. Op woensdag is er een creatief programma. Er wordt dan geschilderd, met kralen gewerkt, of met andere materialen iets moois gemaakt.'

Familie

Ook familie wordt betrokken bij de vakantie-week. Zo duwen kinderen of kleinkinderen de rolstoelen bij de wandelingen. En aan het eind van de week krijgen de vakantiegangers een mapje met vakantiefoto's, zodat zij hun ervaringen kunnen delen met familie. 'Het mooist is', zo vat Van der Burg samen, 'wanneer we van familie terug horen dat de foto's enthousiast zijn getoond of wanneer de mensen hardop verzuchten: We hebben het zó fijn gehad.'

JOLANDA DE WOLF

Babyhuis in kerkelijk pand in Leiden

In Leiden komt een Babyhuis. Dat is in ieder geval de intentie die Barbara Muller, initiatiefneemster van het Babyhuis, samen met Stefan Tax en pastoor Jeroen Smith namens de Lodewijkkerk, op schrift heeft gesteld. Op 19 februari ondertekenden de drie deze verklaring.

Stichting het Babyhuis biedt opvang, zorg en begeleiding aan (aanstaande) moeders en baby's voor wie ouders tijdelijk niet kunnen zorgen. De stichting wil hiermee onnodige uithuisplaatsing voorkomen.

In het Babyhuis Leiden komt ruimte voor acht 'units', leefeenheden voor moeder en kind, zo is de bedoeling. Vier plaatsen daarvan zijn geschikt voor het verlenen van intensieve 24-uurszorg. Verder biedt het Babyhuis ook opvang voor alleen baby's, bijvoorbeeld als een patroon doorbroken moet worden in de ouder-kindrelatie. Doel is ervoor te zorgen dat de kinderen zich veilig voelen en zich hechten aan hun moeder.

Het Babyhuis komt in een pand naast de Lodewijkkerk, eigendom van de parochie. Daarvoor moeten nog wel veel middelen bij elkaar worden

gehaald. Een eerste actie is de Run Baby Run tijdens de marathon van Leiden. Via <https://acties.het-babyhuis> kunnen lopers zich inschrijven en zich laten sponsoren.

De Leidse wethouder Roos van Gelderen (jeugd, SP) toonde zich verguld met de komst van het Babyhuis naar haar stad. 'Ik ben een tijd geleden in Dordrecht op bezoek geweest in het Babyhuis en was erg onder de indruk van wat ik daar zag. Er wordt daar, op een heel kwetsbaar moment voor ouders en kind, op een goede manier hulp geboden vanuit een huiselijke situatie. Ik ben ervan overtuigd dat daarmee in veel gevallen voorkomen kan worden dat kinderen op jonge leeftijd al bij hun ouders weggehaald moeten worden. Elk geval is er één te veel. De rode loper gaat in ieder geval uit.'

Bisschop Van den Hende: 'Wanneer wij, in het Jaar van Gebed, spreken over een 'beschaving van liefde' dan hoort daar ook bij dat we het leven als geschenk van God behoeden en beschermen. Het Babyhuis maakt dat heel concreet.'

Zichtbaar voor de omgeving

De toren van de H. Joannes de Dooperkerk in Pijnacker kan er weer even tegen. De afgelopen periode is er groot onderhoud uitgevoerd en zijn problemen verholpen, ontstaan door verzakkingen.

Het meest in het oog lopende – en naar verwachting in het gehoor resonerende – werk is het herstel van het monumentale Adema-orgel uit 1899. Dat had ook te duchten van het langzaam zakken van het gebouw. En wel omdat het geplaatst is op het breukvlak van twee delen van het kerkgebouw die ongelijkmatig verzakken.

Koorvloer

De toren van de Joannes de Dooper vormt de voorkant en entree van de kerk. Hij staat er weer 'strak' bij, met nieuw gevoegd metselwerk, aangepakt natuursteen en een uurwerk dat nieuw in het licht staat.

Door de hoofdingang naar binnen en een kerkganger staat in het portaal, onder de klokkentoren. Van daaruit een deur door en je staat in het schip van de kerk, dat in 1992 een grote opknappbeurt onderging.

Wie direct in het schip omhoog kijkt, ziet de vloer van het balkon van het koor. Het orgel van de kerk staat ten dele op dat balkon, maar ook ten dele op de vloer boven het portaal in de toren.

Omdat de toren en het middenschip van de kerk in verschillende mate verzakten, werden de koorvloer en delen van het orgel scheefgetrokken. Het orgelmeechaniek moest zeker twee keer per jaar worden bijgesteld. Op verschillende

plekken in het orgel lekte er lucht weg, bijvoorbeeld bij de windladen, de plek waar de lucht de orgelpijpen in wordt geblazen. Dat maakte het orgel op den duur onbespeelbaar.

Grondig

Om de reparaties te kunnen uitvoeren moest het orgel geheel worden gedemonteerd en verwijderd. Het mechaniek van het orgel moest worden losgekoppeld, evenals de speeltafel met zijn mechaniek. Daarbij werden problemen die aan het licht kwamen meteen verholpen. Onderdelen werden gereinigd, zo nodig ingevet, gepolijst of geschuurd en in de lak gezet. Advies werd ingewonnen bij de Katholieke klokken- en orgelraad en bij orgeldeskundigen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Het orgel is nu bij Adema's Kerkorgelbouw.

Al het andere werk is de afgelopen weken afgerond. Bepalend voor de uitstraling van de toren is het vernieuwde metselwerk. Ook de natuurstenen banden en ornamenten op de toren

zijn hersteld en vernieuwd. Maar belangrijker nog voor het behoud van de toren is dat deze ook weer waterdicht is – gezien de rot van bepaalde houten delen was dat recent niet meer het geval. Dat is gerealiseerd door in het dak van de toren delen te vervangen, leien te vervangen, net als lood in de goten.

Als kroon op het werk heeft ook de haan op de toren van de kerk een nieuw goudbad gekregen, zodat het er weer stralend en van verre zichtbaar, vijftig jaar tegen kan.

Huis voor de Pelgrim

Onze reizen brengen je verder

**Naar Lourdes met
bisschop Van den Hende
6 t/m 11 september 2018**

Huis
voor
de
Pelgrim

Verzekerden van CZ met korting naar Lourdes

Een reis maken naar Lourdes. Voor veel mensen is het een lang gekoesterde wens. Maria ontmoeten in de grot van de verschijningen. Een kaars opsteken bij haar beeld. Genieten van de sfeervolle lichtprocessie, die elke avond over het heiligdom trekt. Meedoen aan de grote internationale vieringen met duizenden mensen uit tal van landen. Of gewoon op een bankje zitten en mensen kijken.

Vanaf 230 euro

Het Huis voor de Pelgrim in Maastricht organiseert volledig verzorgde reizen naar Lourdes. Het mooie is dat er voor verzekerden van CZ interessante kortingsmogelijkheden zijn. Wie aan de voorwaarden voldoet, kan al vanaf €230 met ons naar Lourdes: een volledige week met vervoer, volpension in goede hotels en een compleet verzorgd pastoraal programma. Indien nodig met zorg.

Ook wie niet bij CZ verzekerd is, is natuurlijk van harte welkom bij onze reizen naar Lourdes of een van de andere bedevaartplaatsen. De Lourdesreizen vinden plaats in mei/juni en september/oktober 2018.

Vraag brochure aan

Wilt u weten of u voor de korting in aanmerking komt? Kijk dan op onze website huisvoordepelgrim.nl of vraag de uitgebreide brochure aan via info@huisvoordepelgrim.nl of bel tijdens kantooruren: 043 - 3215715.

Huis voor de Pelgrim

Raadhuisplein 1, 6226 GN Maastricht
huisvoordepelgrim.nl

25 jaar Pinksternoveen in Het Groene Hart

Voor de 25ste keer wordt in Het Groene Hart een Pinksternoveen gehouden. Dit jaar is het thema: Zijn Geest, mijn vuur!

Tussen Hemelvaart en Pinksteren worden in twee kringen, in zestien verschillende kerken, gebedsvieringen gehouden waarin parochianen zelf voorgaan. De start- en slotviering zijn gezamenlijke vieringen. De deelnemers worden uitgenodigd om van de ene kerk naar de andere mee te trekken. Op enkele plaatsen wordt de Pinksternoveen in oecumenisch verband gevierd. Na afloop van de viering is er gelegenheid voor ontmoeting en gesprek.

De vieringen worden gekenmerkt door lezen-overwegen-bidden. Het biddend karakter en het 'op weg zijn naar' staat centraal. Het gaat om de voorbereiding op, en het bidden om, de komst van de Heilige Geest. Het thema wordt verbeeld in een passend symbool zoals een icoon of kaars.

De Pinksternoveen die een kwart eeuw geleden werd geïntroduceerd, is uitgegroeid tot een activiteit van en voor enthousiaste mensen voor wie het Pinksterfeest een intens hoogtepunt in het jaar is. Vrijwilligers en bezoekers worden ieder jaar weer bemoedigd en geïnspireerd door de noveen. Voor velen is daardoor de ongreepbare Heilige Geest dichterbij gekomen.

Meer informatie: www.sintjandd.nl.

WILLIE TOOR, WERKGROEP
PINKSTERNOVEEN

Religieuzenprijs: over geloof en roeping

Opnieuw een Religieuzenprijs dit jaar. Het bestuur van de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) besloot om voor de prijs aan te sluiten bij het Jaartheme 2018: Jongeren, hun geloof en hun roeping.

In een videoboodschap sprak paus Franciscus jongeren april vorig jaar toe: 'Jullie, de jongeren, zijn de toekomst. Ik vraag jullie te bouwen aan de toekomst, te werken aan een betere wereld. Het is een uitdaging. Ja, het is een uitdaging. Nemen jullie deze aan?'

Die oproep wil de KNR ter harte nemen. Ze wil jongeren bemoedigen die deze uitdaging inderdaad hebben aangenomen. Die het als hun roeping zien om, vanuit een religieuze bewogenheid en inspiratie, te werken aan een betere wereld en zich in te zetten voor gerechtigheid, mensen in de marge of zorg voor de schepping.

Veel religieuzen hebben ooit zelf gehoor gegeven aan een roepstem en een ideaal zich in te zetten voor anderen, aldus de KNR. 'Zij herkennen en waarderen jonge mensen die, ook zonder te kiezen voor het kloosterleven, zich op hun eigen manier willen inzetten voor een rechtvaardige wereld en betere toekomst. Daarbij zijn initiatieven die jongeren helpen en middelen geven om deze roeping en idealen te ontdekken, ondersteuning waard.'

Daarom zal de Religieuzenprijs 2018, een kunstwerk en een bedrag van € 5.000,- worden toegekend aan een project of initiatief voor en/of door jongeren dat de andere jongeren (tot 35 jaar) helpt hun bewogenheid te ontdekken en/of vorm te geven.

Een project aanmelden kan tot 1 april via www.knr.nl.

Pelgrimshuis Casa Nova

Rijksmonument:
in 2010 gerestaureerd en gerenoveerd.
Past. Rabouplein 5,
6564 BP H.Landstichting.

Gelegen in een bosrijke omgeving. Uniek om 'n week of enkele dagen voor rust en ontspanning te vertoeven. Denkt u bij uw **plannen** voor **vakantie** met uw man, vrouw, kennis of vrienden aan het **Pelgrimshuis in de H. Landstichting** te Groesbeek bij Nijmegen en Berg en Dal.

Het huis biedt een **rustgevende sfeer**. Met eigen kapel en **gelegenheid de gebedstijden** mee te doen. En wat ook niet onbelangrijk is: het voorziet in een **goede keuken**. Er is van alles te doen, o.a. een **bezoek aan Orientalis en het Afrikamuseum, wandelen en fietsen** (prachtige routes), Natuurservaat de Ooyse Polder, etc.

3 overnachtingen vol pension € 120,- p.p.
Bewaar deze advertentie eventueel voor latere mogelijkheid.

Voor inlichtingen of reserveringen: 024 - 322 14 25
www.pelgrimshuiscasanova.nl

BOEKBESPREKING

Ademhaling van de ziel

In het Jaar van Gebed is het de moeite waard om de catechesen over het gebed te lezen die paus Benedictus XVI hield tijdens de woensdagaudiënties op het Sint Pietersplein in 2011 en 2012. Ze zijn in het Nederlands vertaald en als boekje gebundeld: dertig korte teksten (steeds acht pagina's). 'Benedictus XVI, Ademhaling van de ziel, oase van vrede. Catechesen over het gebed' (Betsaida 2014), ISBN 978.90.820606.8.3; 14,95 euro.

Ontmoeting met kerktoetreders op 26 mei

De jaarlijkse diocesane ontmoetingsdag voor kerktoetreders vindt plaats in de basiliek St. Liduina en O.L.V. Rozenkrans in Schiedam, op 26 mei.

De mensen die afgelopen jaar zijn togetreden tot de Kerk ontmoeten dan bisschop Van den Hende en andere recente kerktoetreders. Het programma voor de dag bestaat uit een eucharistieviering waarin bisschop Van den Hende celebrant is, met daarna een lunch als gelegenheid om tot uitwisseling te komen van persoonlijke ervaringen.

Voorafgaand aan de eucharistieviering is er gelegenheid tot het ontvangen van het sacrament van Boete en Verzoening.

De dag is bedoeld voor ieder die in het afgelopen werkjaar is togetreden tot de Rooms-Katholieke Kerk. Ook peters en meters, familieleden, begeleiders en andere belangstellenden zijn welkom tijdens de eucharistieviering en de aansluitende lunch.

Aanmelden is gewenst.

Dit kan tot 12 mei bij pastoraledienstverlening@bisdomrotterdam.nl.

NIEUWSBRIEF
BISDOM ROTTERDAM

Blijf op de hoogte

Wilt u op de hoogte blijven van de activiteiten van
Centrum Vronesteyn en Bisdom Rotterdam?

Schrijf u in voor onze tweewekelijkse nieuwsupdate en mis niets.

www.bisdomrotterdam.nl/nieuwsbrief

JUBILEA IN 2018

De volgende priesters en pastoraal werk(st)ers vieren in de loop van dit jaar een jubileum of hebben dit de afgelopen maanden gevierd. Voor de volledigheid zijn ook deze laatste, recente jubilarissen opgenomen.

Bisdompriesters

12,5 jaar

26 mei

- ❖ Th.A.M. Blokland
10 december
- ❖ S.A. Kuik

25 jaar

5 juni

- ❖ F.C.S. Beijck
- ❖ R.J.W. Franken
- ❖ Th.A.H. van Klaveren
- ❖ J.H. van Leeuwen
- ❖ J.C.M. Steenvoorden

50 jaar

9 juni

- ❖ L.P. Peeters
6 juli
- ❖ W.E.F.M. Froger
- ❖ J.J.P.M. de Graaf
- ❖ J.L. Groenewegen

55 jaar

8 juni

- ❖ C.M. Lemmers
- ❖ L.A.M. Banning

60 jaar

31 mei

- ❖ D.J.H. van Geest
- ❖ N.J.P. Blaauwhof

70 jaar

22 mei

- ❖ P.J.L. van Reisen

Pastoraal werk(st)ers

12,5 jaar

1 maart

- ❖ Mw. J.J.M. de Boer-Jacobs

25 jaar

1 maart

- ❖ H.J. Steneker
1 april
- ❖ J.H.S. Evers
16 augustus
- ❖ Mw. W.E.M. Hoogendoorn
1 september
- ❖ J.W.B. van Slagmaat

PERSONALIA

Eervol ontslag

- ❖ W.E.F.M. Froger heeft per 22 december 2017 eervol ontslag gekregen als lid van de diocesane bezoekgroep emeriti.
- ❖ W.E.F.M. Froger heeft per 22 december 2017 eervol ontslag gekregen als lid van het bestuur Pro Nobis en Posteris.
- ❖ L.A.M. Banning heeft per 22 december 2017 eervol ontslag gekregen als lid van de diocesane bezoekgroep emeriti.
- ❖ J.C.M. van Winkel heeft per 22 december 2017 eervol ontslag gekregen als voorzitter van de kerkelijke instelling Sint Jacobs Huis.
- ❖ P.G.M. van der Burg heeft per 1 december 2017 eervol ontslag gekregen als lid van de Diocesane Caritasinstelling.
- ❖ C.A.F. de Vette heeft per 1 december 2017 eervol ontslag gekregen als lid van de Diocesane Caritas Instelling.

Benoeming

- ❖ Drs. J.C. Koeleman is per 22 december 2017 benoemd tot lid van de diocesane bezoekgroep emeriti.
- ❖ G.Th.J. Lansbergen is per 22 december 2017 benoemd tot lid van de diocesane bezoekgroep emeriti.

- ❖ A.J. van Deelen is per 1 januari 2018 benoemd tot voorzitter van de kerkelijke instelling Sint Jacobs Huis voor een eerste periode van vier jaar.
- ❖ Diaken R.H. Dits is per 13 april 2017 met terugwerkende kracht benoemd tot lid van de Adviescommissie Pastoraal Werkers in Opleiding.
- ❖ W.P.L. Broeders is met terugwerkende kracht vanaf 13 april 2017 benoemd tot lid van de Adviescommissie Pastoraal Werkers in Opleiding.
- ❖ Th.J.S. Boesten is per 1 december 2017 benoemd tot lid van de Diocesane Caritas Instelling.
- ❖ J.J. Dooremalen is per 1 december 2017 benoemd tot lid van de Diocesane Caritas Instelling.
- ❖ F.C.T. Swagemakers per 1 december 2017 benoemd tot lid van de Diocesane Caritas Instelling.

IN MEMORIAM

Op zaterdag 9 december 2017 is overleden, de zeereerwaarde heer

Theodorus Johannes Jozef van Steekelenburg, priester van het bisdom Rotterdam geboren op 3 maart 1944 te Wateringen en priester gewijd op 6 juli 1968.

Theo van Steekelenburg werd na zijn wijding achtereenvolgens tot kapelaan benoemd in de parochies St. Jan de Doper in Vlaardingen (1968) en St. Jozef in Noordwijkerhout (1972). In augustus 1975 volgde zijn pastoraalbenoeming in de parochie St. Jozef in Noordwijkerhout. In oktober 1982 werd hij benoemd tot pastoor van de parochie H. Joseph in Wassenaar en in 1995 tot pastoor van de parochies H. Adrianus te Langeraar en HH. Petrus en Paulus in Aarlanderveen. Met ingang van 1 augustus 2000 werd hij benoemd tot lid van het pastoraal team van de parochiefederatie De Regenboog te Aarlanderveen, Meije en Zegveld, Nieuwkoop, Nieuwveen, Noorden en Zevenhoven en vanaf 2003 tot moderator van deze parochiefederatie. Op 1 september 2009 werd hem uit deze functie eervol ontslag verleend en tegelijkertijd ook eervol ontslag uit de gewone ambtsbediening van het bisdom Rotterdam.

Zowel tijdens zijn actieve priesterleven als na zijn emeritaat vervulde hij diverse taken als lid van de Priesterraad en van het Kathedraal Kapittel in het bisdom Rotterdam, als lid van het Curatorium van het Centrum voor Priesteropleiding Vronesteyn en als lid van de Diocesane Bezoekersgroep voor de Emeriti in het bisdom Rotterdam.

Theo van Steekelenburg was geen man die tijdens zijn ziekte de dingen mooier wilde maken dan ze waren, maar de berichten waarmee hij informatie gaf over zijn gezondheidstoestand hadden steeds een bloemenrand. Het maakte duidelijk dat hij in staat was om binnen de onzekerheid over zijn gezondheid, zijn leven toe te vertrouwen aan

de zorg van de Heer. Hij vond het moeilijk om niet meer als priester in de liturgie te assisteren. Hij was dankbaar voor elk gebaar, een paar woorden of zomaar een lichtje, voor elk stil gebed. 'Ik ben in vrede', zo schreef hij, en samen met Thea Verburg probeerde hij verder te gaan in het vertrouwen dat Gods hand hem vast zou blijven houden.

De eucharistieviering bij gelegenheid van zijn uitvaart werd gehouden op donderdag 14 december in de H. Adrianuskerk in Langeraar, waarna de begrafenis plaatsvond in het priestergraf op de begraafplaats naast de kerk.

Op 14 december 2017 is overleden de zeereerwaarde heer

drs. Wilhelmus Maria Ignatius van den Ende, priester van het bisdom Rotterdam, oud vicaris-generaal, geboren op 2 juni 1925 te Schipluiden en priester gewijd op 19 mei 1951.

Wim van den Ende werd na zijn priesterwijding benoemd tot kapelaan in de parochie in Katwijk aan den Rijn (1951). Naast deze functie kreeg hij de opdracht sociologie en economie te gaan studeren aan de Economische Hogeschool in Tilburg. Op 24 juni 1957 slaagde hij daar cum laude voor zijn doctoraal examen.

In juli 1957 werd hij benoemd tot secretaris van het bisdom bij de vicaris-generaal en ten dienste van de kerkenbouw. Als zodanig werd hij in diezelfde maand benoemd tot secretaris van de situeringscommissie van het bisdom Rotterdam en tot eerste secretaris van het Fonds Kerkenbouw van het bisdom Rotterdam.

Met ingang van 1 januari 1969 kreeg hij eervol ontslag uit deze functies en werd hij door de bisschop van Rotterdam benoemd tot vicaris-generaal en daarmee tot lid van het Bestuurscollege van het bisdom. Als zodanig was hij speciaal belast met de opbouw

en organisatie van het jonge bisdom. In december 1975 kreeg hij op de meest eervolle wijze ontslag als vicaris-generaal en werd hij benoemd tot pastor van de parochie H. Bernadette in Rijswijk, in januari 1985 aangevuld met het administratorschap van de parochie St. Benedictus, ook in Rijswijk. Op 1 juni 1990 werd hem op zijn verzoek eervol ontslag verleend en tegelijkertijd ook ontslag uit de gewone ambtsbediening van het bisdom Rotterdam. Het administratorschap van de parochie St. Benedictus is hij blijven vervullen tot 1 november 1995.

Naast deze functie vervulde Wim van den Ende nog vele andere taken. Zo was hij lid van de Liturgische Commissie in het bisdom Rotterdam, geestelijk adviseur van de Algemene Katholieke Werkgeversvereniging in de bisdommen Haarlem en Rotterdam, lid van de Stichting R.K. Gymnasium van het R.K. Seminarie te Noordwijkerhout, vertegenwoordiger van het bedrijfsapostolaat en ruimtelijke planning in het College van Hoofden van Dienst en kanunnik van het Kathedraal Kapittel van het bisdom Rotterdam.

Van den Ende was als vicaris-generaal werkzaam in de kerk van Rotterdam die eind zestiger en begin zeventiger jaren van de vorige eeuw door veel veranderingen heen ging. Met grote inzet heeft hij meegebouwd aan de kerk van het bisdom Rotterdam. Zijn passie voor de Heilige Schrift en de spirituele traditie van de Kerk, kwam tot volle wasdom als pastoor van de Bernadetteparochie. Hij was daar tot ver na zijn emeritaat een geliefd predikant, inleider op vele catechetische bijeenkomsten en een vertrouwd priester.

De eucharistieviering bij gelegenheid van zijn uitvaart werd gehouden op zaterdag 23 december in de Benedictus & Bernadettekerk in Rijswijk, waarna de begrafenis in besloten kring plaatsvond op de algemene begraafplaats in Schipluiden.

COLOFON

Tussenbeide is de nieuws- en informatiekraant van het Bisdom Rotterdam. Het blad verschijnt viermaal per jaar onder verantwoordelijkheid van de afdeling Pers en Communicatie.

Hoofdredactie: Francis Wout
Redactie: Ted Konings, Monique Meeussen, Frits Vermeulen, Jolanda de Wolf
Jongerenredactie: Sander van Aarle, Shirleni Blanken

Aan dit nummer werkten verder mee: Daphne van Roosendaal, Jan Maasen, Willie Toor, Kansfonds, Jury Smit, vicaris-generaal Tjeerd Visser en rector Henri Egging

Fotografie: Peter van Mulken, Steven van der Kwartel en medewerkers van de diverse projecten

Redactie en abonnementenadministratie: Koningin Emmaplein 3, 3016 AA Rotterdam
T: 010 - 281 51 71, Fax: 010 - 436 71 90
E: tussenbeide@bisdomrotterdam.nl
I: www.bisdomrotterdam.nl
IBAN: NL30INGB0000464304

Vormgeving en drukkerij: Halewijn NV, Halewijnlaan 92, B-2050 Antwerpen

Abonnementen: € 1,50 per jaar (voor parochies)
€ 10 per jaar (individueel abonnement incl. porto)
Abonnementen kunnen elk gewenst moment ingaan en worden automatisch verlengd, tenzij minimaal vier weken voor het verstrijken van de abonnementsstermijn schriftelijk wordt opgezegd.

Advertenties: Borgepark Media
Lydia Bevers, Postbus 8027, 6060 AA Posterholt
T: 0475 - 711 362
E: info@borgerparkmedia.nl
I: www.borgerparkmedia.nl

Overnemen: Artikelen uit Tussenbeide mogen met bronvermelding, vrij worden overgenomen in parochiebladen. Illustraties en foto's mogen alleen worden gebruikt als vooraf toestemming is verleend door de redactie.

Jongerenkoor PaMa wordt vijftig

Jongerenkoor PaMa viert op 18 maart zijn vijftigjarige bestaan met een reünie in de Antonius Abtkerk in Den Haag. Zowel leden als oud-leden van PaMa vertellen wat het koor voor hen betekent.

Oscar Nijhof – oud-dirigent

‘Als kind keek ik al op tegen PaMa wanneer ik in de kerk naar het koor luisterde.’ Oscar Nijhof, ondertussen oud-lid en oud-dirigent van PaMa, werd in 1994 zelf lid en is dat gebleven tot 2009. In 2011 kwam hij terug, ditmaal als dirigent. Tot 2016 bleef hij dat.

Eind jaren negentig droeg Nijhof bij aan een beslissing die waarschijnlijk bepalend is geweest voor het voortbestaan van PaMa. ‘In 1998 waren we nog maar met zo’n acht leden; we hebben toen serieus overwogen er mee te stoppen.’ Het koor hoorde toentertijd bij de Pauluskerk, maar verzorgde in de Sacramentskerk een vormselviering. Het jongerenkoor Sacramento van die kerk was net opgeheven, maar enkele leden wilden verder gaan met zingen. Zij kwamen de gelede- ren van PaMa versterken en het koor maakte de overstap naar de Sacramentskerk. ‘Een moeilijk besluit, maar achteraf is het onze redding geweest. Vanaf dit punt groeide ook het leden- aantal sterk en konden we weer een gezond jongerenkoor worden.’

Niet alleen het koor zelf, maar ook het muzieker- repertoire maakte een ontwikkeling door. ‘In de jaren negentig kwamen we er pas toe het jaren zestigrepertoire achter ons te laten.’ Dit deed het koor vooral om beter aan te sluiten op de liturgische beleving.

Nijhof merkte in zijn tijd als dirigent op dat er door de jaren heen veel met een koor kan gebeuren, maar dat sommige dingen nooit veran- deren. ‘Bij PaMa is er ruimte voor ieders talent en het is een hechte groep, waarin iedereen zich wel op een bepaalde manier verantwoordelijk voelt. Ik weet ook: je kan pas goed zingen als je ècht een groep bent.’

Bart de Jong – huidig dirigent

Bart de Jong is nu ruim een jaar dirigent bij jon- gerenkoor PaMa en dat bevalt hem naar eigen zeggen goed. ‘Van alle koren die ik dirigeer (dat

zijn er momenteel vijf) is PaMa denk ik, het meest ambitieuze. Het is een slim koor, je kan snel dingen bereiken en nieuwe dingen instude- ren. PaMa heeft weinig instructie nodig voor veel resultaat. Ik merk dat bij PaMa veel dingen onderling geregeld en georganiseerd worden.’

Verbeterpuntjes zijn er natuurlijk ook nog. ‘Bijzonder is dat de heren in de meerderheid zijn, dat zie je niet zo vaak. Aan de balans tussen de dames en de heren zou ik nog graag willen werken. Ook zou ik willen kijken of we nog meer variatie aan kunnen brengen in het reper- toire. Dat doen we nu al met wat popnummers, maar ik zou ook wel een keer de klassieke kant op willen.’

Op de vraag waarom iemand bij jongerenkoor PaMa zou moeten komen zingen, heeft De Jong een duidelijk antwoord: ‘Omdat zingen leuk is! Je wordt hier ook uitgedaagd, het niveau is namelijk best wel hoog. Voor iedereen die van zingen en gezelligheid houdt, is het de moeite waard om een keer te komen kijken.’

Max Spruijt – huidig lid

‘PaMa is niet zomaar een koor waar alleen gezongen wordt. Het is in de 14,5 jaar dat ik lid ben, vaak veranderd van samenstelling, maar het blijft een koor waar vriendschappen voor het leven ontstaan. Een koor dat het keer op keer voor elkaar krijgt te overleven en een koor waarbij bovendien iedereen welkom is. PaMa is voor mij altijd een tweede thuis geweest en ik hoop dat wij en de toekomstige generaties hier nog een tweede halve eeuw van kunnen genieten!’

Zaterdag 19 mei 2018

Voor alle vormelingen uit het bisdom Rotterdam

www.bisdomrotterdam.nl/vuurdoop

De Vuurdoop

De jaarlijkse Vuurdoop biedt vormelingen de mogelijkheid voor ontmoeting met elkaar en met de bisschop van Rotterdam, Mgr. Van den Hende. Dit jaar is de Vuurdoop op zaterdag 19 mei.

De dag begint met een kort moment van bezin- ning: zang, gebed en een schrifttekst. Vervolgens een vurige openingsact. Daarna is er een door- lopend programma met telkens wisselende programma-onderdelen: ‘De Bijbel leeft!’ door Theater In Feite, een rondgang door de gewelven of de beklimming van de toren. De begeleiders van de parochiële groepen ontmoeten de bisschop of een van de vicarissen voor een geloofsgesprek, parallel aan de ontmoeting van de vormelingen. De dag staat open voor vormelin- gen die vanaf september 2017 of in 2018 het sacrament van het Vormsel (hebben) ontvangen.

Om dit jaar in aanmerking te komen voor de Vuurdooptrofee is er een collagewedstrijd uit- geschreven. Jongeren kunnen een fotocollage maken rond het thema Heb jij de Spirit?! Iedere jongere uit de groep kan een foto maken. Met een fotobewerkingsprogramma kan de collage worden vormgegeven. Het is ook mogelijk om een collage te maken op papier, formaat A3. Uiteraard is het zaak op beide collages het eigen geloof zo goed mogelijk te verbeelden. Inzenddatum van de collage is uiterlijk 20 april.

De Vuurdoop wordt gehouden in de HH. Laurentius en Elisabethkathedraal, vanaf negen uur in de ochtend. Ook het aanmelden van vor- melingen en begeleiders kan gebeuren tot 20 april.

Nadere informatie:
Pastorale Dienstverlening, Monique Meeussen.
E: m.meeussen@bisdomrotterdam.nl
T: 010 – 281 51 84.

Palmzondag in Leiden

Dit jaar wordt de Wereldjongerendag op Palmzondag gevierd in de H. Petruskerk in Leiden. Op 25 maart wordt de bijeenkomst geopend met een eucharistieviering, met bisschop Van den Hende als hoofdcelebrant.

Sander van Aarle verschaft informatie over de reis naar de Wereldjongerendagen in Panama komend jaar. Wie van plan is om mee te gaan naar Panama mag deze bijeenkomst niet missen.

Bisschop Van den Hende verzorgt daarna een inleiding in twee work- shoprondes. Het aanbod ziet er als volgt uit:

- ❖ Sociale media en gebed
- ❖ Iconen schilderen
- ❖ De rozenkrans
- ❖ Het bidden van Jezus
- ❖ Een huispaaskaars maken
- ❖ Zang

Na de workshops is er aanbidding van het Allerheiligste en de mogelijkheid tot het ontvangen van het sacrament van Boete en Verzoening.

Deze bijeenkomst maakt deel uit van de Tour of Faith. Volgende bij- eenkomsten in deze cyclus zijn op 8 april in Meije en Zegveld en op 13 mei in Delft.

I: Pastorale Dienstverlening, Monique Meeussen
E: m.meeussen@bisdomrotterdam.nl
T: 010 - 281 51 84

